

دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد
معاونت تحقیقات و فناوری

پیام های اخلاق در پژوهش

معاونت تحقیقات و فناوری

کارگروه منطقه ای اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

۱۴۰۴

گردآوری و تدوین:

دکتر زهرا مولوی جویینی

پیام اخلاق در پژوهش:

احترام به حقوق تمامی کسانی که در فرآیند پژوهش های سلولهای بنیادی و پزشکی بازساختی فعالیت می کنند، ضروری است. مهم ترین این افراد عبارت از شرکت کنندگان در پژوهش و اهداکنندگان نمونه های زیستی هستند و اخذ رضایت آگاهانه از این افراد، از مصادیق احترام به حقوق آنان است.

(راهنمای عمومی اخلاق در پژوهشهای علوم پزشکی دارای آزمودنی انسانی در جمهوری اسلامی ایران)

پیام اخلاق در پژوهش:

قبل از آغاز هر پژوهش پزشکی، باید اقدامات اولیه جهت به حداقل رساندن زیان احتمالی وارده به آزمودنیها و تامین سلامت آنها انجام گیرد.

(راهنمای عمومی اخلاق در پژوهشهای علوم پزشکی دارای آزمودنی انسانی در جمهوری اسلامی ایران)

پیام اخلاق در پژوهش:

در کار آزمایی های بالینی دوسوکور که آزمودنی از ماهیت دارویی یا مداخله هایی که برای وی تجویز شده بی اطلاع است، پژوهشگر باید تدابیر لازم جهت کمک رسانی به آزمودنی در صورت لزوم و در شرایط اضطراری را تدارک ببیند.

(راهنمای عمومی اخلاق در پژوهشهای علوم پزشکی دارای آزمودنی
انسانی در جمهوری اسلامی ایران)

پیام اخلاق در پژوهش:

اگر در حین اجرای پژوهش مشخص شود که خطرات شرکت در این پژوهش برای آزمودنیها بیش از فواید بالقوه ی آن است، باید آن پژوهش بلافاصله متوقف شود.

(راهنمای عمومی اخلاق در پژوهشهای علوم پزشکی دارای آزمودنی انسانی در جمهوری اسلامی ایران)

پیام اخلاق در پژوهش:

طراحی و اجرای پژوهش‌هایی که بر روی آزمودنی انسانی انجام می‌گیرند، باید منطبق با اصول علمی پذیرفته شده بر اساس دانش روز و مبتنی بر مرور کامل منابع علمی موجود و پژوهش‌های قبلی آزمایشگاهی و در صورت لزوم، حیوانی مناسب باشد. مطالعات حیوانی باید با رعایت کامل اصول اخلاقی کار با حیوانات آزمایشگاهی انجام شوند.

(راهنمای عمومی اخلاق در پژوهش‌های علوم پزشکی دارای آزمودنی انسانی در جمهوری اسلامی ایران)

پیام اخلاق در پژوهش:

در پژوهش‌های پزشکی که ممکن است به محیط زیست آسیب برسانند، باید احتیاط‌های لازم در جهت حفظ و نگهداری و عدم آسیب رسانی به محیط زیست انجام گیرد.

(راهنمای عمومی اخلاق در پژوهش‌های علوم پزشکی دارای آزمودنی
انسانی در جمهوری اسلامی ایران)

پیام اخلاق در پژوهش:

اگر در طول اجرای پژوهش تغییری در نحوه اجرای پژوهش داده شود یا اطلاعات جدیدی به دست آید که احتمال داشته باشد که بر تصمیم آزمودنی مبنی بر ادامه‌ی شرکت در پژوهش تأثیر گذار باشد، باید موضوع به اطلاع کمیته‌ی اخلاق رسانده شود و در صورت موافقت کمیته با ادامه‌ی پژوهش، مراتب به اطلاع آزمودنی رسانده شود و رضایت آگاهانه مجدداً اخذ گردد.

(راهنمای عمومی اخلاق در پژوهشهای علوم پزشکی دارای آزمودنی انسانی
در جمهوری اسلامی ایران)

پیام اخلاق در پژوهش:

پژوهشگر مسئول رعایت اصل رازداری و حفظ اسرار آزمودنی‌ها و اتخاذ تدابیر مناسب برای جلوگیری از انتشار آن است. همچنین، پژوهشگر موظف است که از رعایت حریم خصوصی آزمودنی‌ها در طول پژوهش اطمینان حاصل کند. هرگونه انتشار داده‌ها یا اطلاعات به دست آمده از بیماران باید بر اساس رضایت آگاهانه انجام گیرد.

(راهنمای عمومی اخلاق در پژوهشهای علوم پزشکی دارای آزمودنی
انسانی در جمهوری اسلامی ایران)

پیام اخلاق در پژوهش:

پژوهشگران موظفند که نتایج پژوهش‌های خود را صادقانه، دقیق، و کامل منتشر کنند. نتایج، اعم از منفی یا مثبت، منابع تأمین بودجه، وابستگی سازمانی و تعارض منافع، در صورت وجود باید کاملاً آشکارسازی شوند.

(راهنمای عمومی اخلاق در پژوهش‌های علوم پزشکی دارای آزمودنی انسانی
در جمهوری اسلامی ایران)

پیام اخلاق در پژوهش:

نحوه ی گزارش نتایج پژوهش باید ضامن حقوق مادی و معنوی تمامی اشخاص مرتبط با پژوهش، از جمله خود پژوهشگر یا پژوهشگران، آزمودنیها و مؤسسه ی حمایت کننده ی پژوهش باشد.

(راهنمای عمومی اخلاق در پژوهشهای علوم پزشکی دارای آزمودنی انسانی
در جمهوری اسلامی ایران)

پیام اخلاق در پژوهش:

فردی که بیشترین سهم را در فعالیتهای انجام پژوهش (ارائه ایده، طراحی مطالعه، جمع آوری داده ها یا آنالیز و تفسیر داده ها) داشته است، نویسنده اول مقاله خواهد بود. در مورد پایان نامه های دانشجویی که دانشجو نسخه اولیه مقاله را تهیه کرده باشد، نویسنده اول، دانشجو می باشد.

(راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی)

پیام اخلاق در پژوهش:

نویسنده طرف مکاتبه (نویسنده مسئول) یکی از نویسندگان دستنوشته است که به دلیل جایگاه علمی و نقش خود در مطالعه (مجری اصلی طرح / استاد راهنمای اول پایان نامه) از سوی نویسندگان، مسئولیت مکاتبات و پاسخگویی به ابهامات و ایرادات مطرح شده در مورد دستنوشته یا مقاله و انتقال نظرات و مکاتبات مهم به سایر نویسندگان و تنظیم روابط بین نویسندگان را بر عهده دارد. مناسب تر است که نام نویسنده طرف مکاتبه به عنوان نویسنده آخر در مقالات نوشته شود.

(راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی)

پیام اخلاق در پژوهش:

نویسنده مسئول مقاله باید توان علمی و وقت کافی جهت ایجاد ارتباط لازم بین سایر نویسندگان و مجلات علمی را دارا باشد. استاد راهنمای اول و مجری اصلی طرح های تحقیقاتی به عنوان فردی که جایگاه علمی تثبیت شده ای در حوزه مربوطه دارد، الویت دارند به عنوان نویسنده طرف مکاتبه (نویسنده مسئول مقاله) شناخته شوند.

(راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی)

پیام اخلاق در پژوهش:

ترتیب نام ها در بخش نویسندگان مقاله بر اساس میزان مشارکت هر یک از افراد و از طریق توافق جمعی آنان مشخص می شود و عواملی مانند رتبه دانشگاهی افراد، جایگاه علمی، شهرت ملی و بین المللی نویسندگان نقشی در ترتیب نام ها نخواهد داشت. تغییر اسامی نویسندگان مقالات بعد از ارسال دستنویسته به مجلات و شروع مراحل داوری امکان پذیر نیست.

(راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی)

پیام اخلاق در پژوهش:

سردبیران مجلات علمی باید علاوه بر اطمینان از کیفیت علمی دستنوشته های واصله که از روش های گوناگونی به ویژه مرور همتایان (Peer Review) و کسب مشاوره از شورای سردبیران حاصل می شود، نسبت به رعایت استانداردهای اخلاقی در مطالبی که منتشر می شود اطمینان کافی داشته باشند و لازم است کد اخلاق در پژوهش در متن مقاله، مورد اشاره قرار بگیرد.

(راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی)

پیام اخلاق در پژوهش:

استرداد یا سلب اعتبار (Retraction) مقالات در مجلات علمی در موارد ذیل اتفاق می افتد:

- ۱- وجود شواهد واضح و مشخص مبنی بر تخلف پژوهشی در بدست آوردن نتایج پژوهش مانند جعل داده ها یا اشتباه در انجام پژوهش یا محاسبات آماری مرتبط
- ۲- نتایج مطالعه بدون اجازه یا ارجاع مناسب، قبلا در مجله دیگری به چاپ رسیده باشد.
- ۳- وجود سرقت ادبی یا معنوی قابل توجه و عامدانه در مقاله
- ۴- مقاله حاوی گزارش پژوهشهایی باشد که دستورالعمل ها و راهنمای عمومی و اختصاصی اخلاق در پژوهش مصوب در آنها رعایت نشده باشد.

(راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی)

پیام اخلاق در پژوهش:

خلاصه مقاله ای (Abstract) که به همایش ارسال می شود، اگر قبلاً به صورت خلاصه یا مقاله ی کامل (Full text) منتشر شده باشد، باید مراتب به اطلاع دبیر کنگره رسانده شود. همچنین در صورتی که خلاصه مقاله قبلاً در کنگره ها یا سمینارها به صورت شفاهی یا پوستر ارائه شده باشد، متن کامل مقاله را می توان بعداً با ضوابط ذکر شده در راهنمای اخلاق در انتشار آثار پژوهشی به چاپ رساند.

(راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی)

پیام اخلاق در پژوهش:

در مورد مقالاتی که حاصل از مطالعات کارآزمایی بالینی هستند، لازم است سردبیران مجلات علمی از ثبت کارآزمایی بالینی مرتبط با مقاله، در سامانه ملی ثبت کارآزمایی های بالینی ایران (IRCT) و ذکر شماره ثبت مذکور اطمینان حاصل کنند.

(راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی)

پیام اخلاق در پژوهش:

کار آزمایی بالینی باید تنها توسط افراد دارای مجوز حرفه‌ای مرتبط و ذی صلاح از نظر علمی انجام گیرد. در مرحله طراحی مطالعه، باید نحوه‌ی پی‌گیری آزمودنی‌ها پس از اتمام مطالعه تعیین شود و در صورت لزوم، برای دسترسی آن‌ها به بهترین روش پیشگیری، تشخیص، درمان یا سایر مراقبت‌های مناسب، تمهیدات لازم در نظر گرفته شود. دسترسی لزوماً به معنی فراهم آوردن خدمات رایگان نیست.

(راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی)

پیام اخلاق در پژوهش:

در صورت وقوع عوارض یا حوادث نامطلوب قابل انتساب به پژوهش، در حین و پس از مطالعه، پژوهشگر باید اقدامات درمانی و مراقبتی مناسب را برای آزمودنی، بدون تحمیل هزینه به وی، فراهم آورد. تمهیدات مالی برای انجام این تعهد، نظیر بیمه کردن پژوهش، باید در هنگام طراحی مطالعه در نظر گرفته شده باشد.

(راهنمای کشوری اخلاق در انتشار آثار پژوهشی)

Shahrekord University of
Medical Sciences

 Biomedical Research Ethics ...

Members: 13 Approvals: 1446

Subcommittees: 2

Ethical Messages in Research

**Deputy of Research and Technology
Institutional/Regional Biomedical
Research Ethics Committee**

2024